

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

De His, Qvæ Vi, Metvsve causa fiunt. Titvlvs XL.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

177
eſt procuratio revocari. Potuit quoque is, & debuit
a ferentia in eo, quod fata exiſti contra ipſum, noſtram
aduidentiam appelleret, vel (i)ntuſa b' cauſa excuſabat eun-
dem. falem Domino confeſſari c', ut ad appellatiōnēs
beneficium convolare. *Lices appellationem prosequi*
et teneat invitus.

CAP. XV.

Tunc autem iurisstatus cuius maiores & iurati sunt excommunicati, non reſiliens a imperando, ſed illi in procuratoriſtis ſint ad-
plicati, ut in eum aduentuſe fata ſit, vel ad id fieri ſint ap-
plicati. & et deſtituſio ſit de fabriſ.

Idem.

Confliſti ſumus, an confiſtiutus ad impetrandum à
communicariſtis aliquo procurator, ad impetrando de-
bet etiā ad pro eo, quod maioris & iurati d, per quos
eius communis regatur, tempore, quo injunctum
firū procuratoriſtis officium, eram excommunicatioſis
firū immoſti.

Nihil reſpondemus, quod niſi eſſent illi in literis
procuratoriſtis prefetti, vel aliaſ coruſt autoritate procu-
ratoriſtis expreſſa, aut ſcienſis eos eſſe ta-
les, quā communis una cum eis confiſtiuſet eundem,
an procuratoriſtis huiusmodi repellendus.

DI SYNDICO.
TITVLVS XXXIX.

CAP. I.

Megi debeat habere ſyndicuſ, qui cauſis monaſteri agat, de-
fendat, & ſpiciat.

Gregorius Papa Subdiaconus, & defensori Sicilia.

Sicut ſedis & noſtri eſſe debet à litigis foreſenibus
noſtris labiōvare, ita neceſſe eſt noſtra provi-
ſione, quemadmodum negotia eorum diſponi de-
bet, ordinare.

Fuſt quia te iubi p̄cipimus, quatenus cum Fausto lo-
quobas, cui (i) voluerit, confiſto ſalatio, monaſte-
ri generali de lebas negotia commendare. Expedi-
tum pro patro in conmōdo a ſtrepitū cauſarum ſervos
Dei eile quietos.

DE HIS, QVAE VI, METVSVE
cauſa fiunt.

TITVLVS XL.

CAP. I.

Si quis innoſciat, poſta ratiōne non habens, religiōnem pro-
ficiat, & maximum coarctare potest: ſcias ſi à principiis
et i o p̄lū ſat̄ liberis conſeruſſet.

Alexander III. Epifcopo h, & priori ſancte

Mariae Cefarauſſi.

Pſitrum eſt ad audientias & noſtrā, quod
cum quidam nobilis & potens M. uxorem fuam
ſuſpectuſ & haberet, milites ſui ejus p̄cepero
tum & quidam ſylvam ducentes, evaginato gladio
quidam voleretur: deſtendens pīate duci, ſub tali
tudine peccerent eidem, quod in monaſterio de
Colonia ſit habitum ſuſcepere monachalem: [1 & 7.]
Epifcopo miffa viro, ut ei velum imponerent, quia
jumentum, & ſilam parvulum habebat, mutationem
vitæ ſuſdam habentes, ſeorsum conveuerent ean-
dem: quia tem pafaciens, quod mortis timore mona-

ſtū. [1. If p̄i cum, 5. ſi, ff. eisd. b u inſtitutis paupertatis
iſſuſtū. c id est, nunciare coram refiſt. l, ſi procuratore-
rem & ſigillatorem, ff. mand. d Vd. l. ff. quid cuiusq; noſi, &
cum iniqua, d i p̄ab, & procuratoriſtis. f lib. i. epif. 67.
Epif. 68. g C. odiſſet. m. comp. h Refiſta eſt à mihi
iſſuſtū, nam peperam ita priuō legibatur. Exmo. Epif.
O p̄i. l. M. Cefar. i p̄t oīc. Later. p. 20. 4. 13. & c. 1. eod. tit.
ii. comp. k ſolitam ſcili, de adulteri. l. Ita manuſc. emen-
datur, ſed ſolitam Caleſi, d. Colonia, d. M. Cefar.

178
ſterium intrabat, propoſuit, & quod inde quando con-
que poſſet, exire: ſed alter a Epifcoporum (ut viri ty-
rannidi ſatiſface videaretur) mulieri velum imponere
ſimulavit: tandem viro de medio ſublato, praedita mu-
lier de monaſterio extiſtens, aliū maritum accepit: quoniam
Gallagonitanus Epifcopus ad instantiam ſororum
vinculo excommunicatiōnis adfrinxerat: [2 & infia.]
Ideoquā mandamus, quatenus praedita mulierem &
virum (recepto ſacramento, quod veſto debeat, flare
mandato) ab excommunicatiōni vinculo abſolviſſe
deinde tam mulierem, quam prioriſſam & moniales
præcipiſſi monaſterii ante veſtram praefentiam convo-
cantes, ſi legitime probatum fuerit non timore moris
praedita mulierem religionem intratre, aut quo fe-
cit, poſtmodum ratiōnem habuſſe: ipsam ad monaſterium
redire, & habitum depositum reſiliuſſe & cenſura ec-
cliaſticas compellariſſe.

[1 Quo audito maritus ejus qua reſervata erat ad vitam,
grave plorans tulerit, ſed ramen poſtmodum acqueruit, ſicq; fa-
ciam eft quid duo Epifcopos Cefarauſſi & Teraſon. ut eam ve-
derentur & illi velum imponerent, ad monaſterium ipsam ad-
duxerit.]

[2 Ignorans penitus quoniam rei proceſſoſſe, quoniam uitque
ſententiā ven. f. n. Teraſonens. Archiepifcop. poſſea confirmar-
uit. Noſigius de prudenter & beneſtate veſtriſſe confidenter, cau-
ſam ſpīam experientia veſtriſſe duximus coniſtendam, & ſin-
debito terminandam.]

CAP. II.

Qui per metum amittit patrimonium ſuo beneficio renunciat,
illud reperire poterit.

Idem Epifcopo Venerien.

A bbas ſancti & Cadmundi d, a quo R. praefentium
lator patrimonium ſuum tenere dignocſiūt, milie-
ties ſuas & Burgenſes ad domum eujus (ſicut accepimus)
definavit, cui cum à domo & univerſa poſſeſſione ex-
pellerent, niſi ecclieſiam ſuum penitus abjuraret: quod
cum idem R. rali modo coaduſt feuerit, Abbas alii con-
cedit ſupradictam ecclieſiam. Unde quia que metu &
vi fiunt, de jure debent in eſſe rituū revocari: man-
damus, quatenus praedito R. cum integratate reſiliuſſe
uniuersa.

CAP. III.

Qui terrore laicorum electioni de ſe ſat̄e renunciat, ſi renunciatio
iuramento vel fide ſimilitudine non ſit, regimini, ad quod electioſ
erat, praeficias poterit.

Caleſiū III.

A dures noſtras, ſe ſeignificante peruenit, quod elec-
tus quidam in plebanum cujusdam ecclieſia ad erro-
rem laicorum renunciavit electioni, qui de ipſo fuerat
a clericis, uno excepto, unanimiter celebraſt: [1 & 7.]
Tuziigituſ diſcretio praefentibus innotescat, quod re-
nunciatio facta ad tertio laicorum (niſi forte iuramen-
to, vel fide ſimilitudine, fit conſimata) non impedit
quo minus ſi, qui renunciavit ecclieſia, ad cuius regimen
prius erat electus, praeficiature eidem.

[1 Is statutum qui diſſertat ante electionem ad fidem. Apoſtolis.
voce appellatione emittit. Ideoq; confidere voluſtſ ſi renunciatio
facta ad tertio laicorum impedit quo minus ad regimen
praedita ecclieſia qui fuerit prius electus affiſſe debeat, & ſi eſe
appellatio valeat quoſe non electorum iuravisi, & ne alii eligantur.
appelavit.]

CAP. IV.

Qui per metum, qui cadere poterit in conſtantem virum, beneficio
ſuo renunciare juuavit, & renunciavit, illud reperire poterit.

Innocent. III. Decano & Sudiacionis Lincon.

a Tiraſonensiſ ſollicit, nam hic cum Cefarauſſi velum im-
poneret, ſu pateſt ex integra. b remittere. c p̄t consil. Late-
ranen. part. 22. cap. 7. & c. 2. eod. tit. in 1. comp. d Cadmundi.
e Vide leg. cum gloriſ. C. & ff. eod. item ſol. inſtituſ. f Cap. i.
g eod. tit. in 2. compil.

FFF 5

Si in contractu venditionis vel locatiois ecclesia fuit remissa, potest ad versus talere conservatum poterit reponendum: empor tamen sicca condulter nesciat frater ipsius, vel in simpliciter per eum facta.

Alexand. III. Alphonse. Epilogus.

Ad audiendam a nostram magistro G. de Chevel. b significante pervenit, quod cum ecclesiam de Chevel. canonicę fuisse adeptus, & aliquandiu pacificus posse dixerit: gravissimo tandem meū Regis, quod eam resignaret jure coactus, cam in eorum, ad quos pertinebat manibus resignavit. Quia vero, qua vi metus causa fuit, carere debent robore & firmatis: mandamus, quatenus stundem ad resignacionem constituerit vobis per talē metus fuisse coactus, qui poruerit & debuerit cadere in virum constancie, non obstante iuramento predicto, quo non ad rependum, sed ad resignandum colummodotenebatur, prefatam ecclesiam ei restitu faciat.

CAP. V.

Ex communicatis non eis, qui absoluere coactus excommunicato communicari fecerit, si coactus fuit conditionaliter.

Idem Vidom. d Archiep-

scopo.

SAcis e est canonibus: & infra. Distinguimus autem, utrum ius, qui communicari excommunicatis invirū, sit per coactionem adstriclus f, aut per metum inducitur. In primo casu talē non creditur excommunicatione teneri, cum magis pati, quam agere g conveneratur. In secundo tamen attenuetur culpa h, quia tamen non eam prorū excludit, cum pro nullo metu debeat quis mortale peccatum incurere, excommunicationis labe creditur inquinari.

CAP. VI.

Metum post non subvenit, si non fuit talis, qui cadere potuit in constanter virum.

Idem Mag. & Agath. Epi-

copi.

Cum dilectus filius: & infra. Quia i constitutio nobis de voto emisso, & de praefito iuramento à canoniciis infilarum, quod regulare Cisterciens. obseruant, vel translatiōne ipsius ecclesie ad ordinem illorum nullatenus impedit: cum utrumque servatum non vergat in dispensum falsum sermō, nolentes viam perjurii aptere. Non obstante violentia, qua proponebatur illata, cum neque metum moris, neque cruciatus corporis contineret k, & ideo non debuerat cadere in constantes. Nec obstante dolo, quo profece proponebant fuisse fedelios: cum talis dois non tam ad circumventionem praedictorum Cisterciens. quam ad fatuacium eorum debet retroqueri. Super refutatione petita silentium eis duximus sententialiter imponendum.

CAP. VII.

Trobatur violentia per sefē, res amissae probabant per iuramentum. Et super valorem amissarum taxatione iudex primitus, & secuto pententi iuramento fit condemnatio.

Gregor. IX.

Superero, quod adversarius vester se conquererebatur à vobis per violentiam spoliatum, arbitramini contra vos fuisse iniuste procedū, cum non nisi proprio iuramento probaverit singula, quia amissit. Verum postquam de violentia per sefē, & de amissis rebus per ipsius confiteri sacramentum: potius iudex taxatione ab ipso facta pro personarum ac negotiū qualitate vos, in affirmatione rerum amissarum iuramento adversari declarata, rationabiliter condemnare.

a Capit. 1. ed. tit. in 3. compil. b Chevelle. c Vid. l. m. tum. 5. sed quod pristor. & 4. volensi. & ibi Bart. ff. ed. d Vicrof. al. Nidrofensi. e C. 2. ed. tit. in 3. comp. f arralbus. in manus. g videatur in impressa. h vid. l. fin. & ibi Bart. ff. de condit. ob tur. cau. & l. 5. metus. ff. ed. i C. 3. ed. tit. in 3. compil. k vid. l. & ibi Bart. ff. noxa. l iste text. reputatur singul. per Abb. hic & Brix. in suo dict. in verb. affirmato.

a C. 1. ed. tit. in 1. compil. & p. 2. v. l. 2. p. 2. v. 1. ed. tit. in 3. compil. c Vincen. al. Venust. d Natura. l. barbas. judicis de Mater. & de Gram.